

Dzień Pracownika Socjalnego

21 listopada

Wzory pochodzą z publikacji „Decyzje w sprawach świadczeń z pomocy społecznej. Wzory z komentarzem”

Wzór decyzji odmawiającej przyznania zasiłku okresowego

.....
(miejsowość, data wydania decyzji)

Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
W .....
(nazwa siedziby organu)

.....
.....
(adres Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej)
Nr .....
(numer decyzji)

DECYZJA

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w .....
po rozpatrzeniu wniosku .....

(imię i nazwisko strony składającej podanie)

o przyznanie zasiłku okresowego, działając na podstawie art. 38 ust. 1 pkt 1, art. 106 ust. 1 ustawy z 12.03.2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1508 ze zm.) – dalej: u.p.s., oraz art. 104 § 1 ustawy z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2096 ze zm.),

odmawia przyznania zasiłku okresowego.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z 5.11.2018 r. ....
(imię i nazwisko strony)

wystąpił z żądaniem udzielenia pomocy w postaci zasiłku okresowego. We wniosku stwierdził, że był dotychczas bezrobotny, lecz po wyczerpaniu okresu pobierania zasiłku dla bezrobotnych przestał stawać się w urzędzie pracy z uwagi na wysokie koszty dojazdu do tego

urzędu, przez co utracił status osoby bezrobotnej. Poszukuje stałej pracy, gdyż aktualnie tylko nieregularnie osiąga dochody ze sprzedaży kwiatów i warzyw w przedsiębiorstwie należącym do sąsiada. Zamieszkuje sam w zabudowaniach byłego Państwowego Gospodarstwa Rolnego.

Zgodnie z art. 38 ust. 1 pkt 1 u.p.s. zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej.

W toku postępowania wyjaśniającego odebrano od wnioskodawcy oświadczenia w trybie art. 107 ust. 5 u.p.s. w zw. z § 13 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 25.08.2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz.U. z 2017 r. poz. 1788), na podstawie których ustalono, że w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku strona uzyskała wynagrodzenie z tytułu umowy o świadczenie usług (nazwanej umową-zleceniem), na podstawie której zainteresowany był sprzedawcą warzyw i kwiatów na stoisku i sprzedawał towary przedsiębiorstwa .....

(nazwa lub firma)

prowadzonego przez .....

(imię i nazwisko)

Jak wynika z treści tej umowy, w październiku z tytułu zrealizowanych transakcji zainteresowany uzyskał dochód w wysokości 750 zł. Ponadto, na podstawie decyzji Starosty Powiatu ..... z dnia ..... nr ..... ustalono, że wnioskodawca utracił status bezrobotnego z dniem ..... z powodu nieusprawiedliwionego niestawiennictwa w powiatowym urzędzie pracy w celu potwierdzenia gotowości do podjęcia pracy.

Wnioskodawca nie spełnia warunków do nabycia zasiłku okresowego.

Wnioskodawca jest osobą samotnie gospodarującą. Samodzielnie prowadzi gospodarstwo domowe. Jego dochód osiągnięty w miesiącu po-

przedzającym złożenie wniosku wyniósł 750 zł i obejmował wynagrodzenie z tytułu sprzedaży kwiatów i płodów rolnych na stoisku warzywnym stanowiącym składnik przedsiębiorstwa prowadzonego przez .....

(imię i nazwisko)

Dochód przekroczył zatem wartość kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej wynoszącą 701 zł. Oznacza to, że nie został spełniony podstawowy warunek nabycia zasiłku okresowego związany z wysokością osiąganego dochodu. Ponadto zauważyć należy, że w stosunku do zainteresowanego nie zachodzi żadna z okoliczności wymienionych w art. 38 ust. 1 *ab initio* u.p.s., takich jak: niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość posiadania innych świadczeń z zabezpieczenia społecznego uzależnionych od nabycia zasiłku okresowego. Strona jest osobą w pełni zdrową i nie ma możliwości ubiegania się o inne świadczenia z powołaniem się na przysługiwanie zasiłku okresowego. Wprawdzie jeszcze 2 miesiące przed złożeniem wniosku była osobą bezrobotną, jednak z własnej winy utraciła ten status, nie stawiając się na wezwanie organu zatrudnienia w celu ustalenia gotowości do pracy lub skorzystania z ofert zatrudnienia. Przyjąć należy, że skoro status bezrobotnego został poddany regulacjom ustawy z 20.04.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2018 r. poz. 1265 ze zm.) – dalej: u.p.z., to utrata tego statusu z przyczyn innych niż podjęcie zatrudnienia następuje zgodnie z wolą osoby, a więc nie wypełnia znamion bezrobocia w rozumieniu art. 38 ust. 1 i art. 7 pkt 4 u.p.s. Bezrobocie należy utożsamiać z przymusową i niezależną od woli osoby trudną sytuacją życiową wywołaną brakiem zajęcia zarobkowego. Brak bezrobocia wynika także z zawartej umowy o świadczenie usług, co przesądza o wykonywaniu pracy zarobkowej w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 11 u.p.z. Ani z wywiadu środowiskowego, ani z oświadczeń strony nie wynika, aby zainteresowany cierpiał niedostatek z powodu innych zdarzeń niż wymienione w art. 38 ust. 1 u.p.s., w szczególności takich jak nieoczekiwany wzrost cen żywności, odzieży, opału lub energii elektrycznej.

POUCZENIE

Decyzja jest nieostateczna.

Od decyzji przysługuje odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w .....

(nazwa siedziby organu odwoławczego)

Odwołanie wnosi się za pośrednictwem Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w .....

(nazwa siedziby organu pierwszej instancji)

w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia stronie. W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Z up. Wójta Gminy .....

(nazwa siedziby gminy)

Kierownik

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

.....

(podpis)

/-/ (imię i nazwisko osoby piastującej funkcję organu)

Rozdzielnik

- 1) *(imię i nazwisko strony lub jej przedstawiciela oraz adres);*
- 2) A/a.

Objaśnienia

1. W przypadku ustalenia, że dochód osoby (rodziny) przekracza górne ekstremum wyznaczone przez art. 38 ust. 1 pkt 1 lub 2 u.p.s., powstaje obowiązek wydania decyzji odmownej. Organ zostaje zwolniony z przytaczania oraz wyjaśniania znaczenia innych regulacji konstruujących prawo do zasiłku okresowego, w szczególności przepisów o okresie zasiłkowym i wysokości świadczenia (art. 38 ust. 2–5 u.p.s.).

2. Jeżeli jednak spełnione zostaje kryterium dochodowe i warunek samotnego gospodarowania (w przypadku art. 38 ust. 1 pkt 1 u.p.s.), lecz nie zachodzi żadna z okoliczności określonych *expressis verbis* w art. 38 ust. 1 u.p.s., organ powinien podjąć z urzędu wnikliwe poszukiwania innych okoliczności usprawiedliwiających korzystanie z zasiłku okresowego. Powinien w szczególności ustalić, jaka aktywność zarobkowa dotychczas pozwalała utrzymywać się osobie zainteresowanej i jakie zmiany realiów wykonywania tej działalności (zawodowej, gospodarczej, rolniczej) spowodowały zaniechanie uzyskiwania środków utrzymania. Nieoczekiwana zmiana struktury rynku pracy (np. likwidacja dużego przedsiębiorcy), spadek zapotrzebowania na niektóre zawody, wzrost cen narzędzi pracy – wszystko to mogą być inne okoliczności, które z mocy odesłania zawartego w art. 38 ust. 1 *ab initio* u.p.s. (w szczególności) stanowią podstawę przyznania zasiłku okresowego. W celu ustalenia, że zdarzenie przemilczane w art. 38 ust. 1 u.p.s. spełnia warunki konieczne do przyznania zasiłku okresowego, organ powinien wykazać, czy wywołuje ono trudną sytuację życiową, której osoba lub rodzina nie jest w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości w rozumieniu art. 2 ust. 1 u.p.s., oraz czy odmowa uwzględnienia podania nie naruszy dobra osób korzystających z pomocy społecznej w rozumieniu art. 100 ust. 1 u.p.s.

Wzór decyzji przyznającej zasiłek celowy

.....
(miejsowość, data wydania decyzji)

Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
W .....
(nazwa siedziby organu)

.....
.....
(adres Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej)
Nr .....
(numer decyzji)

DECYZJA

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w .....
po rozpatrzeniu wniosku .....

(imię i nazwisko strony składającej podanie)

o przyznanie zasiłku celowego, działając na podstawie art. 7 pkt 6,
art. 8 ust. 1 pkt 2, art. 39 ust. 1 i 2, art. 106 ust. 1 ustawy z 12.03.2004 r.
o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1508 ze zm.) – dalej: u.p.s.,
§ 1 pkt 1 lit. b rozporządzenia Rady Ministrów z 11.07.2018 r. w spra-
wie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń
pieniężnych z pomocy społecznej (Dz.U. poz. 1358) – dalej: r.z.k.d.,
oraz art. 104 § 1 ustawy z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania admi-
nistracyjnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2096 ze zm.) – dalej: k.p.a.,

**przyznaje zasiłek celowy na pokrycie kosztów zakupu leku, jedno-
razowo i bezzwrotnie, w wysokości 312 zł.**

UZASADNIENIE

Wnioskiem z 5.11.2018 r. ....
(imię i nazwisko strony)

wystąpił z żądaniem udzielenia pomocy w postaci zasiłku celowego.
We wniosku stwierdził, że choruje od 3 lat na .....
(nazwa choroby)

i jego stan zdrowia ostatnio znacznie się pogorszył. Jest zatrudniony w wymiarze 1/2 etatu, za co uzyskuje wynagrodzenie miesięczne w wysokości 850 zł, i ma na utrzymaniu dwoje małoletnich dzieci, które samotnie wychowuje. Nawrót choroby wywołał konieczność zmiany leczenia i zastosowania nowego leku, którego cena wynosi 312 zł. Poniesienie takiego wydatku ponad miarę obciążałoby rodzinę, gdyż konieczne wydatki związane z prowadzeniem gospodarstwa domowego wynoszą ok. 400 zł.

Zgodnie z art. 39 ust. 1 u.p.s. w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może zostać przyznany zasiłek celowy. Stosownie do art. 39 ust. 2 u.p.s. zasiłek celowy może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Zasiłek celowy przysługuje jednorazowo lub w okresie zasiłkowym ustalonym przez organ (art. 43 ust. 2 u.p.s.); podobnie – wysokość tego świadczenia ustalana jest na podstawie uznania organu. Jak postanowiono w art. 8 ust. 1 pkt 2 u.p.s., prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, z zastrzeżeniem art. 40, 41, 53a i 91 u.p.s., przysługuje osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Wysokość tego kryterium reguluje art. 9 ust. 8 u.p.s. w zw. z § 1 pkt 1 lit. b r.z.k.d.; wynosi ono 528 zł. Pomoc społeczna, w tym również w postaci zasiłku celowego, może być udzielona osobie z powodu długotrwałej choroby (art. 7 pkt 6 u.p.s.) w zakresie mieszczącym się w możliwościach organu pomocy społecznej (art. 3 ust. 4 u.p.s.). Zasiłek celowy może mieć charakter zwrotny lub bezzwrotny, a zwrotność świadczenia, jako wydatku z pomocy społecznej, podlega ustaleniu w drodze decyzji (art. 40 ust. 3 *a contrario* i art. 104 ust. 3 u.p.s.).

W toku postępowania wyjaśniającego ustalono, na podstawie zaświadczenia pracodawcy .....
(nazwa zakładu pracy)

z dnia ..... nr ....., że w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku, tj. w październiku 2018 r., strona uzyskała ze stosunku pracy dochód netto (tj. pomniejszony o podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składki na ubezpieczenia zdrowotne i społeczne) wynoszący 850 zł. Z treści oświadczenia strony złożonego w trybie art. 107 ust. 5 u.p.s. w zw. z § 13 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 25.08.2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz.U. z 2017 r. poz. 1788) wynika, że rodzina nie osiąga żadnych innych dochodów. Przedstawione faktury oraz dowody wpłat wskazują, że wysokość wydatków mieszkaniowych (na energię elektryczną, gaz, wodę i kanalizację) wynosi miesięcznie ok. 400 zł. Jak wynika z zaświadczenia lekarskiego wystawionego przez Zakład Opieki Zdrowotnej w ..... z dnia ..... nr ....., strona od ..... leczy się w związku z .....,
(nazwa choroby)

której objawy nasiliły się od ..... Proces leczenia wymaga stosowania leku ....., na który została wystawiona recepta z terminem realizacji do ..... Adnotacja zamieszczona przez aptekę ..... wskazuje, że cena leku wynosi 312 zł i nie ma on tańszego zamiennika.

Wnioskodawca spełnia warunki do nabycia zasiłku celowego.

Wnioskodawca jest osobą zamieszkującą wspólnie z dwojgiem małoletnich dzieci (uczęszczających do szkoły podstawowej oraz gimnazjum), które sam utrzymuje. Osiąga dochód w wysokości netto 850 zł z tytułu stosunku pracy, wykonując w .....
(nazwa zakładu pracy)

pracę na stanowisku spawacz w wymiarze 1/2 wymiaru czasu pracy. Rodzina nie uzyskuje innych dochodów. Wnioskodawca spełnia kryterium dochodowe dla osoby w rodzinie, gdyż dochód rodziny (850 zł) podzielony przez liczbę osób w rodzinie daje kwotę mniejszą od 528 zł ($850 \text{ zł} : 3 = 283 \text{ zł}$). Konieczne miesięczne wydatki mieszkaniowe związane z opłatami za energię elektryczną, gaz, wodę i kanalizację wynoszą ok. 400 zł, co oznacza, że na pozostałe potrzeby (żywność, artykuły użytku codziennego, odzież, pomoce szkolne nieodzowne do realizacji obowiązku szkolnego) pozostaje rodzinie za-

ledwie 450 zł. Z całą pewnością poniesienie wydatku na zakup leku, którego cena wynosi 312 zł, stanowi zbyt duże obciążenie i może spowodować zapaść finansową rodziny, a ponadto doprowadzić do zupełnego rozstroju zdrowia wnioskodawcy i narazić jego dzieci na zupełną utratę środków utrzymania. Zakup leku .....

(nazwa leku)

przepisanego receptą z dnia ..... jest tym samym usprawiedliwioną potrzebą bytową, o jakiej mowa w art. 39 ust. 1 u.p.s., i zasługuje na pełne sfinansowanie ze środków pomocy społecznej. Warto podkreślić, że własne uprawnienia, zasoby i możliwości wnioskodawcy oraz jego rodziny są niezwykle ograniczone (art. 2 ust. 1 u.p.s.). Choroba oraz konieczność prowadzenia gospodarstwa domowego nie pozwalają na zwiększenie wymiaru czasu pracy, dzieci zaś są jeszcze małoletnie i nie mogą partycypować w kosztach utrzymania rodziny. Pogarszający się stale stan zdrowia wnioskodawcy (zaświadczenie lekarskie z dnia ..... nr .....) jednoznacznie wskazuje, że przyznany zasiłek powinien mieć charakter pomocy bezzwrotnej.

Rozstrzygnięcie w pełni uwzględnia żądanie strony, co oznacza, że decyzja – zgodnie z art. 130 § 4 k.p.a. w zw. z art. 14 u.p.s. – może być wykonywana przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli strona stawia się w celu podjęcia wypłaty przyznanego świadczenia lub wskaże organowi inny sposób udostępnienia należności.

POUCZENIE

Decyzja jest nieostateczna.

Od decyzji przysługuje odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w .....

(nazwa siedziby organu odwoławczego)

Odwołanie wnosi się za pośrednictwem Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w .....

(nazwa siedziby organu pierwszej instancji)

w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia stronie. W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wnie-

sienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Zgodnie z art. 98 zdanie pierwsze u.p.s. świadczenia nienależnie pobrane podlegają zwrotowi od osoby korzystającej z nich, niezależnie od dochodu. Nienależnie pobranymi świadczeniami są, stosownie do art. 6 pkt 16 u.p.s., świadczenia pieniężne uzyskane na podstawie przedstawionych nieprawdziwych informacji. W przypadku wyjścia na jaw, że przedstawione przez stronę informacje stanowiące podstawę wydania pozytywnej decyzji były nieprawdziwe, strona obowiązana jest powiadomić o tym organ przed wypłatą świadczenia. Z uwagi na takie dysproporcje pomiędzy wynikami postępowania wyjaśniającego a stanem rzeczywistym decyzja podlega uchyleniu na podstawie art. 106 ust. 5 w zw. z art. 12 u.p.s.

Z up. Wójta Gminy .....
(nazwa siedziby gminy)

Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

.....
(podpis)
/-/ (imię i nazwisko osoby piastującej funkcję organu)

Rozdzielnik

- 1) (imię i nazwisko strony lub jej przedstawiciela oraz adres);
- 2) A/a.

Objaśnienia

1. Zasiłek celowy jest świadczeniem niewymienionym w katalogu wyłączeń określonym w art. 8 ust. 1 zdanie pierwsze u.p.s., a zatem podstawowym warunkiem jego przyznania jest spełnienie kryterium dochodowego. Brak spełnienia tego warunku związany ze zbyt wysokimi dochodami powoduje, że organ obowiązany jest wydać decyzję negatywną. Przed jej wydaniem powinien jednak zbadać, czy okoliczności sprawy nie powodują, że zasiłek celowy jest żądany w związku ze zdarzeniami określonymi w art. 40 ust. 1 lub 2 u.p.s., gdyż z mocy art. 40 ust. 3 u.p.s. ten szczególny rodzaj zasiłku celowego (na pokrycie strat wywołanych zdarzeniem losowym, w tym klęską żywiołową lub ekologiczną) może przysługiwać również w przypadku niespełnienia wymogu kryterium dochodowego. Wówczas następuje rozszerzenie podstawy prawnej wydawanej decyzji.

2. Zasiłek celowy może mieć (co do zasady) charakter świadczenia jednorazowego, a wyjątkowo może być wypłacany przez pewien (zwykle niedługi) okres, np. przez 2 kolejne miesiące. Jeżeli zasiłek celowy ma postać świadczenia wypłacanego jednorazowo, pouczenie zawarte w decyzji nie powinno wskazywać okoliczności wymienionych w art. 109 u.p.s., gdyż przepis ten dotyczy zmiany okoliczności faktycznych zainteresowanego podczas korzystania ze świadczenia (w okresie świadczeniowym). W przypadku gdy wykonanie decyzji sprowadza się do jednorazowej wypłaty należności, nie można wskazać momentu, w jakim strona korzystająca ze świadczenia będzie podatna na zmiany własnej sytuacji faktycznej, które przekładałyby się na tytuł do wypłaty. Pouczenie powinno sprowadzać się wówczas do wskazania obowiązku powiadomienia organu o ujawnieniu bezzasadności (głównie niezawinionej przez stronę) przyznanego świadczenia pomiędzy wydaniem decyzji a jej wykonaniem (w postaci podjęcia wypłacanej z organu kwoty).

3. Podstawowy przepis zawierający materialnoprawną podstawę decyzji (art. 39 ust. 1 u.p.s.) wskazuje ryzyko, jakie może uzasadniać przyznanie zasiłku celowego, którym jest niezbędna potrzeba bytowa. Definicję niezbędnej potrzeby bytowej zawiera art. 39 ust. 2 u.p.s.,

wymieniając: konieczność zakupu żywności, leków lub opału, pokrycia kosztów leczenia, zakup odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, konieczność wykonania drobnych remontów i napraw w mieszkaniu oraz pokrycie kosztów pogrzebu. Przepis posługuje się wyrażeniem „w szczególności”, co oznacza, że względem osób spełniających warunek kryterium dochodowego i niedotkniętych ww. ryzykami organ powinien z urzędu podjąć poszukiwania innych niepomyślności losu, które powodują, że od osoby nie można oczekiwać, aby samodzielnie uporała się z własną trudną sytuacją życiową. Poszukując tych okoliczności, organ powinien kierować się dyrektywą zawartą w art. 2 ust. 1 u.p.s. i katalogiem ryzyk z art. 7 u.p.s.

WZORY DECYZJI W SPRAWACH ŚWIADCZEŃ NIEPIENIĘŻNYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ

Wzór decyzji przyznającej pomoc w postaci opłacenia składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe

.....
(miejsowość, data wydania decyzji)

Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
W .....
(nazwa siedziby organu)

.....
.....
(adres Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej)

Nr .....
(numer decyzji)

DECYZJA

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w .....
po rozpatrzeniu wniosku .....
(imię i nazwisko strony składającej podanie)

o przyznanie pomocy w postaci opłacenia składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, działając na podstawie art. 8 ust. 1 pkt 2, art. 17 ust. 1 pkt 9, art. 36 pkt 2 lit. d, art. 42 ust. 1 i 4, art. 106 ust. 1 ustawy z 12.03.2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1508 ze zm.) – dalej: u.p.s., § 1 pkt 1 lit. b rozporządzenia Rady Ministrów z 11.07.2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz.U. poz. 1358) – dalej: r.z.k.d., art. 16 ust. 6 i art. 22 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 300 ze zm.) – dalej: u.s.u.s., § 5 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 21.09.2017 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. poz. 1831) – dalej: r.s.z., oraz art. 104 § 1 ustawy z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2096 ze zm.),

przyznaje pomoc w postaci:

- 1) opłacenia składki na ubezpieczenie emerytalne, w całości, w miesięcznej wysokości 103,07 zł;**
  - 2) opłacenia składki na ubezpieczenie rentowe, w całości, w miesięcznej wysokości 42,24 zł**
- od listopada 2018 r. w zakresie obydwu ubezpieczeń.**

UZASADNIENIE

Wnioskiem z 5.11.2018 r. ....

(imię i nazwisko strony)

wystąpiła z żądaniem udzielenia pomocy w postaci opłacenia składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. W uzasadnieniu podania stwierdziła, że do 30.09.2018 r. była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku księgowej w przedsiębiorstwie .....

(nazwa pracodawcy)

Stosunek pracy zmuszona była rozwiązać w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad siostrą, ...

(imię i nazwisko)

chorującą na epilepsję. Ataki choroby w przypadku jej siostry są w ostatnich miesiącach tak częste i gwałtowne, że pozostawianie jej bez opieki stanowi istotne zagrożenie dla jej życia. Po rozwiązaniu stosunku pracy jej dochodem pozostaje wyłącznie doraźna korzyść osiągnięta z tytułu wynagrodzenia za publikację artykułów prasowych w piśmie .....

(tytuł czasopisma)

na podstawie umów o przeniesienie praw autorskich. Dochód z tego źródła w październiku 2018 r. wyniósł 1000 zł. Nie korzysta z ubezpieczenia społecznego z innego tytułu i nie chce, aby okres sprawowania opieki nad siostrą był okresem nieuwzględnianym w jej stażu emerytalnym, gdyż do uzyskania uprawnień emerytalnych pozostało jej zaledwie nieco ponad 2 lata.

Wnioskodawczyni spełnia warunki nabycia pomocy w postaci opłacania składek na ubezpieczenia społeczne.

Zgodnie z art. 42 ust. 1 zdanie pierwsze u.p.s. za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem, ośrodek pomocy społecznej opłaca składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od kwoty kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby opiekującej się nie przekracza 150% kwoty kryterium dochodowego na osobę w rodzinie i osoba opiekująca się nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innych tytułów lub nie otrzymuje emerytury albo renty. Stopa procentowa składki na ubezpieczenie emerytalne wynosi 19,52% podstawy wymiaru, a na ubezpieczenie rentowe – 8% podstawy wymiaru, co wynika z art. 22 ust. 1 pkt 1 i 2 u.s.u.s. i podlega zaokrągleniu do pełnych groszy w górę, jeżeli końcówka jest równa lub wyższa od 0,50 grosza, lub w dół, jeżeli jest niższa od 0,50 grosza (§ 5 ust. 2 r.s.z.).

Konieczność sprawowania bezpośredniej i osobistej opieki stwierdza lekarz ubezpieczenia zdrowotnego w zaświadczeniu wydanym nie wcześniej niż na 14 dni przed złożeniem wniosku o przyznanie

świadczenia (art. 42 ust. 3 u.p.s.). Składka jest opłacana przez okres sprawowania opieki, nie dłużej jednak niż przez czas niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) wynoszącego 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn (art. 42 ust. 4 u.p.s.). Przyznawanie świadczeń niepieniężnych w postaci składek na ubezpieczenia społeczne należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym (art. 36 pkt 2 lit. d i art. 42 ust. 4 u.p.s.) i są one finansowane ze środków ośrodka pomocy społecznej (art. 16 ust. 6 u.s.u.s.).

W toku postępowania wyjaśniającego ustalono, że wnioskodawczyni rozwiązała, za wypowiedzeniem, z dniem 30.09.2018 r. stosunek pracy, istniejący dotychczas na podstawie umowy o pracę zawartej w przedsiębiorstwie .....

(nazwa zakładu pracy)

na czas nieokreślony, w ramach którego wykonywana była praca na stanowisku księgowej (świadcstwo pracy z dnia ..... nr .....). Wnioskodawczyni ma 55 lat i do uzyskania prawa do emerytury brakuje jej 2-letniego okresu stażu emerytalnego, co wynika z zaświadczenia Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w ..... z dnia ..... nr ....., gdyż posiada przekraczający 23 lata okres uprawniający do nabycia emerytury. Dochód na osobę w dwuosobowej rodzinie wnioskodawczyni wyniósł w miesiącu poprzedzającym złożenie podania 500 zł (1000 zł : 2 = 500 zł), co wynika z przedstawionych umów o przeniesienie praw autorskich. Dochód ten nie przekroczył 150% kwoty kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, wynoszącego (zgodnie z rachunkiem $528 \times 150/100$) 792 zł. Siostra wnioskodawczyni choruje na epilepsję i, jak wynika z zaświadczenia lekarza Publicznego Samodzielnego Zespołu Opieki Zdrowotnej w ..... z 3.11.2018 r. nr ....., choroba w ostatnich 3 miesiącach nasiliła się; częstotliwość ataków oraz stopień ich zagrożenia dla życia chorej są znaczne i uzasadniają korzystanie ze stałej, bezpośredniej i osobistej opieki osoby dorosłej. Zaświadczenie to wydano w wymaganym terminie 14-dniowym, poprzedzającym złożenie wniosku o pomoc. Zgodnie z oświadczeniem odebrany od strony nie korzysta ona z jakiegokolwiek tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi. Nie zachodzi też żadna z przeszkód w przysługiwaniu pomocy polegającej na opłacaniu składek

ubezpieczeniowych związanych z nabyciem prawa do emerytury lub renty (art. 42 ust. 1 u.p.s.), minimalnym (art. 42 ust. 5 pkt 1 u.p.s.) oraz maksymalnym (art. 42 ust. 5 pkt 2 u.p.s.) okresem składkowym i nieskładkowym ubezpieczenia. Spełniony został także warunek pokrewieństwa (rodzeństwo) oraz wspólnego niezamieszkiwania osoby opiekującej się i wymagającej opieki; wnioskodawczyni ma swoje miejsce zamieszkania w ....., zaś jej siostra – w .....
(nazwa miejscowości)

Spełnienie tego warunku wymaga w zasadzie stałego przebywania osoby ubiegającej się o świadczenie poza własnym miejscem zamieszkania, w mieszkaniu podopiecznej, co dodatkowo utrudnia kontynuację zatrudnienia.

Wysokość składek określona została jako iloczyn:

- 1) podstawy, którą zgodnie z art. 42 ust. 1 zdanie pierwsze u.p.s. stanowi kwota kryterium dochodowego na osobę w rodzinie (zgodnie z § 1 pkt 1 lit. b r.z.k.d. wynoszącego 528 zł) oraz
- 2) stopy procentowej, wynoszącej:
  - a) dla składki na ubezpieczenie emerytalne 19,52% podstawy wymiaru oraz
  - b) dla składki na ubezpieczenie rentowe 8% podstawy wymiaru (art. 22 ust. 1 pkt 1 i 2 u.s.u.s.).

Miesięczną składkę (art. 17 ust. 1 u.p.s.) przysługującą od miesiąca nabycia uprawnień obliczono według rachunku: $528 \text{ zł} \times 19,52\% = 103,0656 \text{ zł}$ (składka na ubezpieczenie emerytalne) oraz $528 \text{ zł} \times 8\% = 42,24 \text{ zł}$ (składka na ubezpieczenie rentowe), co po zaokrągleniu według zasad określonych w § 5 ust. 2 r.s.z. daje składki, odpowiednio, w wysokości 103,07 zł oraz 42,24 zł.

Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, zgodnie z art. 42 ust. 4 u.p.s., przysługują przez okres sprawowania opieki nad osobą chorą przez osobę uprawnioną do świadczenia, nie dłużej jednak niż przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) wynoszącego 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Zaprzestanie sprawowania opieki, czy to z powodu ustania choroby lub utraty przez nią dolegliwości wymagających stałej i oso-

bistej opieki innej osoby, czy z racji zapewnienia opieki przez inną osobę niż uprawniona skutkuje utratą prawa do świadczenia.

POUCZENIE

Decyzja jest nieostateczna.

Od decyzji przysługuje odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w .....

(nazwa siedziby organu odwoławczego)

Odwołanie wnosi się za pośrednictwem Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w .....

(nazwa siedziby organu pierwszej instancji)

w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia stronie. W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

W przypadku wyjścia na jaw, że przedstawione przez stronę informacje stanowiące podstawę wydania pozytywnej decyzji były nieprawdziwe, strona obowiązana jest powiadomić o tym organ przed wykonaniem decyzji. Z uwagi na takie dysproporcje pomiędzy wynikami postępowania wyjaśniającego a stanem rzeczywistym decyzja podlega uchyleniu na podstawie art. 106 ust. 5 w zw. z art. 12 u.p.s.

Na podstawie art. 109 u.p.s. świadczeniobiorca ma obowiązek poinformować organ, który przyznał świadczenie, o każdej zmianie w swojej sytuacji osobistej (w tym rodzinnej), dochodowej i majątkowej, która wiąże się z podstawą przyznania świadczenia. Obowiązku poinformowania organu należy dopełnić pisemnie w terminie 7 dni od powzięcia wiadomości o zdarzeniu, które spowodowało zmianę sytuacji świadczeniobiorcy. Okolicznościami, o jakich należy poinformować organ, są w szczególności: ustanie sprawowania opieki nad podopiecznym, ustanie choroby podopiecznego, utrata przez opiekuna statusu osoby sprawującej osobistą lub bezpośrednią opiekę, podjęcie przez opiekuna

zatrudnienia (z wyjątkiem pobytu na urlopie bezpłatnym) lub dokonanie rejestracji w charakterze bezrobotnego bądź poszukującego pracy w powiatowym urzędzie pracy, uzyskanie przez opiekuna innego tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, przekroczenie dochodu na osobę w rodzinie ponad kwotę 150% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie (tj. ponad kwotę 792 zł), potwierdzone urzędowo spełnienie warunków wymaganych do nabycia emerytury lub renty.

Z up. Wójta Gminy .....
(nazwa siedziby gminy)

Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

.....
(podpis)
/-/ (imię i nazwisko osoby piastującej funkcję organu)

Rozdzielnik

- 1) (imię i nazwisko strony lub jej przedstawiciela oraz adres);
- 2) A/a.

Objaśnienia

1. Świadczenie z pomocy społecznej w postaci składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe należy do świadczeń niepieniężnych, stosownie do postanowień art. 36 pkt 2 lit. d u.p.s. Oznacza to, że owo świadczenie (mające postać usługi publicznoprawnej) nie może podlegać zwrotowi jako nienależnie pobrane, gdyż z mocy art. 6 pkt 16 u.p.s. zwrotowi nie podlegają świadczenia niepieniężne. Pouczenie decyzji pozytywnej nie może zatem obejmować rygoru zwrotu świadczenia; organ powinien jednak poinformować stronę, że tytuł do świadczenia ustaje wskutek odpadnięcia dowolnej podstawy faktycznej jego przyznania, w szczególności z chwilą zaprzestania sprawowania opieki przez uprawnionego nad osobą określoną w art. 42 ust. 1 u.p.s. Ponadto organ powinien pouczyć stronę, że w przypadku okazania się, że informacje udzielone w toku postępowania nie odpowiadają prawdzie, zachodzi podstawa uchylenia decyzji z uwagi na dysproporcję, jaka może pojawić się pomiędzy zadeklarowanymi dochodami a majątkiem.

2. Decyzja uwzględniająca żądanie strony jest decyzją otwartą; nie określa końcowego terminu przysługiwania świadczenia ani nie formułuje w rozstrzygnięciu warunku (ustania opieki) skutkującego jej wygaśnięciem. Wyłącznie w uzasadnieniu decyzji organ powinien wyjaśnić, że dobiegnięcie do końca okresu sprawowania opieki, o jakiej mowa w art. 42 ust. 1 u.p.s., skutkuje *ex lege* utratą uprawnienia, co obliguje organ do wzruszenia decyzji w trybie art. 106 ust. 5 u.p.s.

Wzór decyzji przyznającej pomoc w postaci usług opiekuńczych

.....
(miejsowość, data wydania decyzji)

Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
W .....
(nazwa siedziby organu)
.....
.....
(adres Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej)
Nr .....
(numer decyzji)

DECYZJA

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w .....
po rozpatrzeniu wniosku .....
(imię i nazwisko)

o udzielenie pomocy w postaci usług opiekuńczych, działając na podstawie art. 50 ust. 1, 3 i 5 oraz art. 106 ust. 1 ustawy z 12.03.2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1508 ze zm.) – dalej: u.p.s., § ..... i § ..... ust. .... uchwały Rady Gminy w ..... nr ..... z dnia ..... w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze (Dz.Urz. Województwa ..... Nr ....., poz. ....) w zw. z § 1 pkt 1 lit. a rozporządzenia Rady Ministrów z 11.07.2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz.U. poz. 1358) – dalej: r.z.k.d., jak również art. 104 § 1 ustawy z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2096 ze zm.) – dalej: k.p.a.,

- 1) przyznaje usługi opiekuńcze, obejmujące pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych przez pracownika socjalnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w .....**

- 2) ustala zakres usług opiekuńczych, obejmując nim: pomoc (wyręczenie) w zakupach artykułów spożywczych i środków higieny oraz pomoc (wyręczenie) w utrzymaniu czystości w mieszkaniu;
- 3) ustala okres korzystania z usług opiekuńczych od ..... do 1.02.2020 r.;
- 4) ustala, że usługi będą świadczone w mieszkaniu uprawnionego, pod adresem ....., zaś usługi polegające na zakupach – w granicach gminy .....
- 5) ustala, że usługi będą świadczone w poniedziałki, środy i piątki (z wyjątkiem dni ustawowo wolnych od pracy), od godziny 9.00 do chwili uzasadnionej zgłoszoną przez świadczeniobiorcę potrzebą;
- 6) ustala wysokość należności z tytułu opłaty za usługi poprzez:
  - a) określenie, że podstawą odpłatności jest cena godziny usługi świadczonej przez wykwalifikowaną osobę, wynosząca 17 zł,
  - b) określenie stawki odpłatności w wymiarze 10%,
  - c) określenie, że miesięczna odpłatność stanowi iloczyn ceny godzin usług świadczonych w miesiącu oraz stawki odpłatności.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z ....., ...

(imię i nazwisko)

wystąpił do Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w ..... o przyznanie pomocy w postaci usług opiekuńczych. W uzasadnieniu wniosku stwierdził, że ma 69 lat i orzeczony lekki stopień niepełnosprawności. Poruszanie się oraz cięższe prace fizyczne sprawiają mu trudności i skutkują bólem stawów, a w konsekwencji prowadzą do konieczności leczenia. Jak podkreślił wnioskodawca, nie może korzystać z pomocy innej osoby. Ma wprawdzie młodszego brata, który mieszka w tej samej miejscowości, jednak musiał on wyjechać poza granice Polski w celach zarobkowych. Planuje powrót do kraju w styczniu 2020 r., kiedy to ma zamiar podjąć działalność gospodarczą, wykorzystując zarobione za granicą pieniądze. Od tego

też czasu brat deklaruje mu pomoc w codziennych sprawach. Wnioskodawca utrzymuje się z emerytury wypłacanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w miesięcznej wysokości netto 1100 zł, z której pragnie regulować należność za usługi opiekuńcze. Z tych względów zwraca się z prośbą o przyznanie usług opiekuńczych polegających na pomocy wykwalifikowanej osoby w zapewnieniu niezbędnych artykułów spożywczych oraz pomocy przy przekraczających jego możliwości fizyczne pracach porządkowych w gospodarstwie domowym.

Stosownie do art. 50 ust. 1 u.p.s. osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub z innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych. Świadczenie tych usług, mających charakter świadczeń niepieniężnych (art. 36 pkt 2 lit. I u.p.s.), należy do obowiązkowych zadań gminy (art. 17 ust. 1 pkt 11 u.p.s.). Jak postanowiono w art. 50 ust. 3 u.p.s., usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza, pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Ośrodek pomocy społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia (art. 50 ust. 5 u.p.s.). Zgodnie z delegacją zawartą w art. 50 ust. 6 u.p.s. rada gminy określa w drodze uchwały szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. Przepis § ..... uchwały Rady Gminy w ..... nr ..... z dnia ..... w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze (Dz.Urz. Województwa ..... Nr ....., poz. ....) – dalej: uchwała, reguluje element konstrukcyjny usługi opiekuńczej w postaci terminów, w jakich usługa ma być wykonywana, i nakazuje ten element ustalić w decyzji przyznającej świadczenie. Zgodnie z § ..... ust. .... uchwały osoby korzystające z usług opiekuńczych ponoszą odpłatność za każdą godzinę świadczonych im usług (pkt 1); dla osób samotnie gospodarujących, których dochód netto przekracza 150% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej i nie przekracza 190% tego kryterium, ustalana jest odpłatność w wysokości odpowiadającej 10% ceny (pkt 1); cena godziny usługi na obszarze

gminy ..... wynosi 17 zł (pkt 3). Kryterium dla osoby samotnie gospodarującej uregulowano w § 1 pkt 1 lit. a r.z.k.d.

Jak wynika z wywiadu środowiskowego z dnia ..... oraz zgromadzonych w toku postępowania dowodów, wnioskodawca spełnia warunki przyznania usług opiekuńczych w zakresie obejmującym pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych związanych z zakupem artykułów spożywczych oraz utrzymaniem czystości w mieszkaniu.

Poza sporem pozostaje, że wnioskodawca jest osobą samotną w rozumieniu art. 50 ust. 1 u.p.s., gdyż spełnia warunki określone w art. 6 pkt 9 u.p.s.; jest osobą samotnie gospodarującą (prowadzi jednoosobowe gospodarstwo domowe w rozumieniu art. 6 pkt 10 u.p.s.), nie pozostaje w związku małżeńskim (akt zgonu żony wydany przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w ..... z dnia ..... nr .....), nie posiada wstępnych ani zstępnych. Cierpi na dolegliwości związane z wiekiem oraz ograniczoną zdolność poruszania się (stwierdzoną orzeczeniem Powiatowego Zespołu ds. Niepełnosprawności w ..... z dnia ..... nr .....). Wymaga zatem pomocy innej osoby, zwłaszcza w celu dostarczenia bieżących produktów spożywczych (z pobliskich sklepów oraz targu), środków higieny, a także utrzymania na bieżąco czystości i porządku w mieszkaniu (prace związane ze sprzątaniem, praniem odzieży i pościeli, a także ze zorganizowaniem niezbędnych napraw sprzętów gospodarstwa domowego oraz z drobnymi remontami). Bóle stawów oraz przebyta operacja lewej nogi (zaświadczenie lekarskie z dnia ..... nr .....) w pełni uzasadniają twierdzenie, że wnioskodawca, jako osoba w wieku 69 lat, nie jest w stanie samodzielnie zaspokoić ww. nieodzownych potrzeb życiowych. Spełniony został również warunek pozbawienia pomocy innych osób. Wnioskodawca ma wprawdzie brata, jednak aż do stycznia 2020 r. przebywa on w celach zarobkowych na terytorium Austrii (oświadczenie strony z dnia .....). Skoro brat (w wieku 58 lat) zadeklarował pomoc w bieżących potrzebach wnioskodawcy od lutego 2020 r. (zeznanie .....
(imię i nazwisko świadka)
z dnia .....), okres korzystania z usług opiekuńczych ustalono, zgodnie z art. 50 ust. 5 u.p.s., od dnia wydania decyzji do

1.02.2020 r., kiedy to ustanie konieczność uzasadniająca udzielanie pomocy przez organ. Skoro spełnione zostały wszystkie warunki z art. 50 ust. 1 u.p.s., po stronie wnioskodawcy powstało prawo do usług opiekuńczych.

Ustalając zakres przyznanych usług opiekuńczych, organ uwzględnił rodzaj ułomności wnioskodawcy. W szczególności orzekł o przyznaniu usług polegających na pomocy w dokonywaniu i dostarczaniu zakupów obejmujących artykuły spożywcze i środki czystości, a także pomoc w pracach porządkowo-naprawczych w gospodarstwie domowym. Usługi te łagodzą niedostatek sił fizycznych strony, która ma trudności z przemieszczaniem się wywołane udokumentowanym niedomaganiem narządu ruchu. Miejsce świadczenia usług ustalono, kierując się charakterem przyznanych usług. Bieżące artykuły spożywcze pracownik socjalny jest w stanie zakupić w sklepach spożywczych ulokowanych w bezpośredniej bliskości mieszkania świadczeniobiorcy (co ma wpływ na czasochłonność usługi i minimalizuje odpłatność uzależnioną od liczby godzin pracy pracownika socjalnego), natomiast środki czystości i higieny osobistej są dostępne każdorazowo na obszarze gminy ..... Z tych względów obszar gminy wskazano jako granice świadczenia przyznanych usług. Wskazując na podmiot realizujący usługę (pracownika socjalnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w .....), kierowano się obowiązkiem wynikającym z § ..... uchwały, gdzie wskazano Ośrodek jako podstawowy podmiot świadczący usługi opiekuńcze. Terminy realizacji usług (wynikające z § ..... uchwały) ustalono, kierując się przeciętnym zapotrzebowaniem na zakupy i prace domowe objęte decyzją, wyznaczając poniedziałki, środy i piątki (z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy).

Wnioskodawca uzyskuje dochód w miesięcznej wysokości 1100 zł z tytułu emerytury, co ustalono na podstawie decyzji Dyrektora Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia ..... nr ..... oraz pokwitowań wypłaty tego świadczenia. Usługi opiekuńcze należą do świadczeń odpłatnych (art. 50 ust. 6 u.p.s.), co oznacza, że za uzyskaną pomoc świadczeniobiorca uiszcza opłatę wynikającą z przepisu ustawy o pomocy społecznej. Opłata ta, jako

należność w rozumieniu art. 104 ust. 3 u.p.s., podlega ustaleniu w drodze decyzji administracyjnej. Wysokość miesięcznej odpłatności za usługi opiekuńcze ustalono według rachunku: 17 zł (pełna cena godziny usługi) × liczba godzin świadczonych w miesiącu usług × 10% (stawka opłaty przewidziana dla osób, których dochód przekracza 150% kryterium dochodowego i nie przekracza 190% tego kryterium). Składniki rachunku ustalono na podstawie § ..... ust. .... uchwały. Wynik rachunku wskazuje, że każda godzina świadczenia usługi na rzecz wnioskodawcy będzie kosztowała go 1,70 zł; koszt ten będzie ustalany proporcjonalnie, jeżeli świadczenie usługi będzie obejmowało podwielokrotność godziny, z zaokrągleniem do pełnych dziesiątków groszy w dół.

Wnioskodawca nie korzysta z żadnego ze zwolnień przewidzianych w uchwale.

POUCZENIE

Decyzja jest nieostateczna.

Od decyzji przysługuje odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w .....

(nazwa siedziby organu odwoławczego)

Odwołanie wnosi się za pośrednictwem Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w .....

(nazwa siedziby organu pierwszej instancji)

w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia stronie. W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

W przypadku wyjścia na jaw, że przedstawione przez stronę informacje stanowiące podstawę wydania decyzji w zakresie dotyczącym wysokości odpłatności za usługi okazały się nieprawdziwe, strona obowiązana jest powiadomić o tym organ przed przystąpieniem do

wykonania decyzji. Z uwagi na tego rodzaju dysproporcje pomiędzy wynikami postępowania wyjaśniającego a stanem rzeczywistym decyzja może być, w tej części, zmieniona na podstawie art. 106 ust. 5 w zw. z art. 12 u.p.s. przez ustalenie odmiennej wysokości należności.

Na podstawie art. 109 u.p.s. świadczeniobiorca przed wykonaniem decyzji w całości ma obowiązek poinformować organ, który przyznał świadczenie, o każdej zmianie w swojej sytuacji osobistej, dochodowej i majątkowej, która wiąże się z podstawą przyznania świadczenia. Obowiązku poinformowania organu należy dopełnić pisemnie w terminie 7 dni od powzięcia wiadomości o zdarzeniu, które spowodowało zmianę sytuacji świadczeniobiorcy. Okolicznościami, o jakich należy poinformować organ, są w szczególności: utrata statusu osoby samotnej lub samotnie gospodarującej, ustanie dolegliwości zdrowotnych uniemożliwiających samodzielne zaspokajanie potrzeb życiowych objętych przyznanymi usługami, uzyskanie pomocy w zaspokajaniu potrzeb życiowych pochodzącej od innej osoby na podstawie stosunków o charakterze cywilnoprawnym (w tym rodzinnym), zwiększenie dochodu o kwotę przekraczającą 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (art. 106 ust. 3b u.p.s.), tj. o więcej niż 70,10 zł miesięcznie.

Korzystanie z usług opiekuńczych w sposób niezgodny z przeznaczeniem (w tym nieterminowe regulowanie należności) oraz marnotrawienie własnych zasobów finansowych może prowadzić do ograniczenia zakresu udzielanych usług na podstawie art. 106 ust. 5 w zw. z art. 11 ust. 1 u.p.s. albo do uchylenia decyzji przyznającej to świadczenie na podstawie art. 11 ust. 2 u.p.s. (np. w przypadku braku współdziałania z pracownikiem socjalnym realizującym usługi opiekuńcze przez odmowę wskazania zakresu nieodzownych zakupów, nieudostępnienie środków na ich realizację lub nieudostępnienie lokalu mieszkalnego).

Decyzja uwzględnia w całości żądanie strony, a zatem, mimo że jest nieostateczna, podlega wykonaniu od dnia jej wydania (art. 14 u.p.s. w zw. z art. 130 § 4 k.p.a.).

Zgodnie z § ..... uchwały należność za usługi opiekuńcze świadczone w trakcie miesiąca świadczeniobiorca uiszcza na podstawie zestawienia godzin świadczenia usług przedstawionego przez pracownika socjalnego do 10. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym usługi były świadczone. Należność może być uiszczona za pokwitowaniem do rąk pracownika socjalnego wykonującego usługi, na rachunek bankowy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w ..... (Bank ....., Oddział w ....., nr rachunku: .....) albo gotówką w kasie tego ośrodka. Należności z tytułu opłat za usługi opiekuńcze nieuiszczone w terminie, niezależnie od następstw w zakresie uchylecia lub zmiany decyzji przyznającej to świadczenie, zgodnie z art. 104 ust. 1 u.p.s., jako opłaty określone przepisami ustawy o pomocy społecznej (art. 50 ust. 6 u.p.s.) podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Z up. Wójta Gminy .....
(nazwa siedziby gminy)

Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

.....
(podpis)
/-/ (imię i nazwisko osoby piastującej funkcję organu)

Rozdzielnik

- 1) (imię i nazwisko strony lub jej przedstawiciela oraz adres);
- 2) A/a.

Objaśnienia

1. Decyzja w sprawie przyznania usług opiekuńczych jest decyzją związaną. Wprawdzie z art. 50 ust. 1 u.p.s. wynika, że organ ma obowiązek zbadania faktów dość trudno uchwytnych w postępowaniu dowodowym (takich jak pozbawienie pomocy innej osoby), to jednak jeżeli już je stwierdzi, nie może wydać decyzji odmownej. Założenie takie wynika ze zwrotu „przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych”, jakim posłużono się w art. 50 ust. 1 u.p.s. Tylko przekonujące wykazanie, że nie zachodzą przesłanki z art. 50 ust. 1 u.p.s. (zaawansowany wiek, choroba, względnie inna wskazana przez stronę przyczyna, jak np. miejsce zamieszkania dotknięte nieprzyjawnym klimatem, a ponadto pozbawienie faktycznej pomocy innych osób) pozwala na wydanie decyzji odmownej. Organ pomocy społecznej ustala fakt polegający na pozbawieniu pomocy innych osób; nie jest zatem uprawniony wnikać w prawne aspekty pomocy, na jaką ze strony rodziny (np. osób zobowiązanych do alimentacji) powinna liczyć. Ustalenie takie wynika m.in. z zasady odpłatności za przyznane usługi opiekuńcze. Koszty poniesionych wydatków na usługi mogą być następnie przez uprawnionego, w drodze regresu, dochodzone przed sądem powszechnym od członka rodziny lub innej osoby prawnie zobowiązanej do sprawowania opieki nad świadczeniobiorcą.

2. Rolą organu jest konkretyzacja w rozstrzygnięciu potrzeb życiowych oraz rodzaju opieki, na jaką zasługuje świadczeniobiorca. Nie jest zatem wystarczające rozstrzygnięcie uwzględniające wniosek albo rozstrzygnięcie o przyznaniu usług opiekuńczych. Po wskazaniu zakresu stosunków społecznych, w jakich osoba może liczyć na wyręczenie jej przez podmiot wskazany w decyzji (pracownika socjalnego, opiekuna, terapeutę, pielęgniarkę), organ powinien ustalić okres, przez jaki usługi będą przysługiwały, oraz miejsce ich świadczenia. Jeżeli (co jest zasadą) usługi są powtarzalne, należy również wskazać ich częstotliwość, która stanowi element zakresu przedmiotowego decyzji.

3. Część podstawy prawnej decyzji o przyznaniu usług opiekuńczych ulokowana została, z mocy art. 50 ust. 6 u.p.s., w uchwale rady gminy,

stanowiącej przepisy prawa miejscowego. Delegacja ta zobowiązuje radę do uchwalenia:

- 1) szczegółowych warunków przyznawania świadczeń opiekuńczych;
- 2) szczegółowych warunków odpłatności za usługi opiekuńcze;
- 3) warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat oraz
- 4) trybu pobierania opłat.

4. Podstawę decyzji w niniejszej sprawie stanowią wyłącznie regulacje objęte pkt 1–3, przy czym pkt 3 znajduje zastosowanie tylko wówczas, gdy osoba spełnia warunki przyznania zwolnienia (wydawana jest decyzja pozytywna o zwolnieniu) albo też – nie spełniając warunków zwolnienia – złoży podanie o udzielenie takiego zwolnienia (wydawana jest decyzja odmawiająca udzielenia zwolnienia). Zwolnienia od opłat (zwłaszcza zwolnienia częściowego) nie należy utożsamiać z częściową odpłatnością za usługi, polegającą na ustaleniu wysokości należności według preferencyjnych (zaniżonych względem innych korzystających z usług opiekuńczych) stawek lub według preferencyjnych podstaw obliczenia.

5. Organ ma obowiązek ustalić wysokość należności, o jakiej mowa w art. 104 ust. 3 u.p.s., gdyż z mocy art. 104 ust. 1 u.p.s. przepis ten stosuje się również do opłat określonych przepisami ustawy o pomocy społecznej, nie wyłączając opłaty za usługi opiekuńcze uregulowanej w art. 50 ust. 7 u.p.s., ustalanej co do wysokości przez radę gminy. Z tych względów opłata ta nie jest wydatkiem na usługi w rozumieniu art. 96 ust. 2 u.p.s. i organ nie może orzekać w tym wypadku o zwrocie tego typu wydatków osobie uprawnionej do usług opiekuńczych. Ciężar finansowy związany z organizacją usługi opiekuńczej pada na gminę na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 11 u.p.s. i stanowi konstrukcyjny element prawa do usług opiekuńczych. Nie stanowi odrębnej sprawy administracyjnej o zwrot wydatków poniesionych przez gminę na usługi świadczone w ubiegłym miesiącu.

6. Rada gminy ma obowiązek, na podstawie art. 50 ust. 6 u.p.s., ustalić szczegółowe warunki przyznawania usług opiekuńczych, a zatem ma tytuł do uregulowania innych niż wynikające z art. 50 ust. 1 i 3 u.p.s.

obostrzeń w dostępie do tego świadczenia. W szczególności może wskazać kryterium wieku, który uprawnia do świadczenia na podstawie art. 50 ust. 1 u.p.s. Rada nie ma tytułu do zmiany istniejących już kryteriów ustawowych; nie może ich wyłączać ani modyfikować ich znaczenia. Na przykład zakazane jest ustalenie w uchwale rady gminy, że dostęp do usług opiekuńczych mają też takie osoby, które mają zapewnioną pomoc innej osoby (np. dzieci), ale wolą korzystać z pomocy instytucjonalnej.

7. Ustalenie odpłatności dokonane przez radę gminy powinno albo wskazywać kwotę odpłatności albo ustalać elementy rachunku (skali), według której organ będzie dobierał do wnioskodawcy składniki tego rachunku (podstawę opłaty, stawkę), uzyskując wartość kwotową opłaty. Podstawy albo stawki, nie wyłączając stawki 0, mogą być różnicowane, np. poprzez uzależnienie ich od:

- 1) wysokości dochodu liczonego jako odsetek kryterium dochodowego lub
- 2) rodzaju potrzeby życiowej (zakupy, sprząatanie, opieka zdrowotna, podawanie leków, pomoc w utrzymaniu higieny).

Ustalając stawki opłat, uchwała nie może ani subdelegować kompetencji, ani odwoływać się do innych aktów generalnych o charakterze źródeł wewnętrznego kierownictwa (np. zarządzeń wójta albo kierownika ośrodka pomocy społecznej w sprawie wysokości ceny jednej godziny usługi opiekuńczej), co stanowi zasadę w przypadku specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, o jakich mowa w § 4 ust. 4 r.s.u.o. Akty tego rodzaju nie mogą w przypadku usług opiekuńczych (zwykłych) stanowić podstawy decyzji, jako akty nieposiadające waloru źródła prawa powszechnie obowiązującego.

Zamawiasz jako jednostka administracji publicznej?

Jesteśmy przygotowani na Twoje zamówienie:

- wystawiamy fakturę do każdego zamówienia
- zapłacisz przelewem w ciągu 14 dni po otrzymaniu przesyłki

[Przejdź do Profinfo.pl →](#)